

BÓKUN 38C {1}
UM FJÁRMAGNSKERFI EES (2014-2021)

1. gr.

1. Ísland, Liechtenstein og Noregur („EFTA-ríkin“) skulu leggja sitt af mörkum til að draga úr efnahagslegu og félagslegu misræmi á Evrópska efnahagssvæðinu og efla tengsl sín við styrkþegaríkin, með fjárframlögum til þeirra forgangsgeira sem skráðir eru í 3. gr.

2. Allar áætlanir og öll starfsemi, fjármögnuð innan ramma fjármagnskerfis EES fyrir tímabilið 2014-2021, skulu byggjast á hinum sameiginlegu gildum sem eru virðing fyrir mannlegri reisn, frelsi, lýðræði, jafnrétti, réttarríkið og virðing fyrir mannréttindum, þ.m.t. réttindum þeirra sem tilheyra minnihlutahópum.

2. gr.

1. Framlagið, sem kveðið er á um í 1. gr., skal nema 1548,1 milljón evra alls og skulu á hverju ári vera til ráðstöfunar 221,16 milljónir evra á tímabilinu frá 1. maí 2014 til 30. apríl 2021, að báðum dögum meðtöldum.

2. Heildarfjárhæðin skal vera samtala sérstakrar úthlutunar til einstakra landa eins og tilgreint er í 6. gr. og heildarsjóðs fyrir svæðisbundið samstarf eins og tilgreint er í 7. gr.

3. gr.

1. Sérstakar úthlutanir til einstakra landa skulu vera til ráðstöfunar innan eftirtalinna forgangsgeira:

- a) **nýsköpun, rannsóknir, menntun og samkeppnishæfni,**
- b) **félagsleg aðild, atvinna ungs fólks og aðgerðir til að draga úr fátækt,**
- c) **umhverfi, orka, loftslagsbreytingar og hagkerfi með lítilli koltvísýringslosun,**
- d) **menning, borgaralegt samfélag, góðir stjórnunarhættir, grundvallarréttindi og frelsi,**
- e) **dóms- og innanríkismál.**

Í viðaukanum við þessa bókun er að finna þau áætlanasvið innan forgangsgeiranna sem lýsa þeim markmiðum og sviðum sem stuðningur nær til.

2. a) Velja skal forgangsgeira, sameina þá og aðlaga í samræmi við málsmeðferðina sem um getur í 3. mgr. 10. gr. og miða við ólíkar þarfir í hverju styrkþegaríki, með hliðsjón af stærð þess og fjárframlagi.

b) Leggja skal 10% af sérstakri heildarúthlutun til einstakra landa í sjóð fyrir borgaralegt samfélag sem skal vera til ráðstöfunar í samræmi við skiptinguna sem um getur í 6. gr.

4. gr.

1. EFTA-ríkin skulu ganga frá samkomulagi við hvert styrkþegaríki, í samræmi við 3. mgr. 10. gr., til þess að unnt sé að sameina forgangsgeira og tryggja skilvirka framkvæmd í samræmi við heildarmarkmiðin sem um getur í 1. gr. og með hliðsjón af áætluninni Evrópa 2020 um snjallhagvöxt, sjálfbæran hagvöxt og hagvöxt fyrir alla, þar sem m.a. er lögð áhersla á atvinnumál, landsbundin forgangsverkefni, tilmæli til einstakra landa og samstarfssamninga samkvæmt samheldnistefnu ESB við framkvæmdastjórn Evrópusambandsins.

{1} Bókuninni var bætt við með samningnum milli Evrópusambandsins, Íslands, Liechtensteins og Noregs um fjármagnskerfi EES (2014-2021) (Stjtið. ESB L 141, 28.5.2016, bls. 3), beitt til bráðabirgða frá og með 1.8.2016, gildistöku er beðið.

2. Samráð við framkvæmdastjórn Evrópusambandsins skal fara fram á stefnumótunarstigi samhliða viðræðum um samkomulag, eins og skilgreint er í 3. mgr. 10. gr., með það fyrir augum að ýta undir samræmi eða samlegðaráhrif við samheldnistefnu ESB, auk þess að kanna möguleika á því að beita fjármögnunarleiðum til að auka áhrif fjárframlaga.

5. gr.

1. Framlag EFTA skal ekki fara yfir 85% af kostnaði við áætlanir sem falla undir úthlutanir til einstakra landa og sem styrkþegaríkin bera ábyrgð á að koma til framkvæmda, nema EFTA-ríkin ákveði annað.
2. Fara skal að gildandi reglum um ríkisaðstoð.
3. Ábyrgð EFTA-ríkjanna á verkefnum er takmörkuð við það að útvega fjármagn samkvæmt samþykka fyrirkomulaginu. Ekki skal gera ráð fyrir bótaábyrgð gagnvart þriðju aðilum.

6. gr.

Eftirfarandi styrkþegaríki skulu fá til ráðstöfunar sérstakar úthlutanir: Búlgaría, Eistland, Grikkland, Króatía, Kýpur, Lettland, Litháen, Malta, Portúgal, Pólland, Rúmenía, Slóvakía, Slóvenía, Tékkland og Ungverjaland, í samræmi við eftirfarandi skiptingu:

Styrkþegaríki	Fjármagn (milljónir evra)
Búlgaría	115,0
Króatía	56,8
Kýpur	6,4
Tékkland	95,5
Eistland	32,3
Grikkland	116,7
Ungverjaland	108,9
Lettland	50,2
Litháen	56,2
Malta	4,4
Pólland	397,8
Portúgal	102,7
Rúmenía	275,2
Slóvakía	54,9
Slóvenía	19,9

7. gr.

1. Heildarsjóðurinn fyrir svæðisbundið samstarf skal hafa til ráðstöfunar 55,25 milljónir evra. Hann skal stuðla að því að markmiðum fjármagnskerfis EES, eins og þau eru skilgreind í 1. gr., verði náð.
2. Alls skal 70% af sjóðnum vera til ráðstöfunar í þágu þess að stuðla að sjálfbærum og góðum atvinnutækifærum fyrir ungt fólk þar sem megináhersla er lögð á eftirtalin svið, sem eru:
 - a) áætlanir um störf og þjálfun fyrir ungt fólk þar sem stuðlað er að hreyfanleika og megináhersla er lögð á þann hóp sem er atvinnulaus og hvorki í námi né þjálfun,
 - b) tvíþættar menntunaráætlanir, nám á námssamningi, þátttaka ungs fólks,
 - c) miðlun þekkingar, skoðanaskipti um bestu starfsvenjur og gagnkvæmur lærdómur stofnana sem sinna vinnumiðlunarþjónustu fyrir ungt fólk.

Þessum hluta sjóðsins skal ráðstafað til verkefna sem taka til styrkþegaríkja og annarra aðildarríkja ESB þar sem atvinnuleysishlutfall ungs fólks fer yfir 25% (Hagstofa Evrópusambandsins, viðmiðunarárið 2013) og til minnst tveggja landa, þar sem a.m.k. annað þeirra er styrkþegaríki. EFTA-ríkin geta tekið þátt sem samstarfsaðilar.

3. Alls skal 30% af sjóðnum vera til ráðstöfunar til svæðisbundins samstarfs þvert á forgangsgeira sem eru settir fram í 3. gr., einkum til miðlunar þekkingar, skoðanaskipta um bestu starfsvenjur og uppbyggingar stofnana.

Þessi hluti sjóðsins skal vera til ráðstöfunar til verkefna sem taka til styrkþegaríkja og nærliggjandi þriðju landa. Verkefni skulu taka til minnst þriggja landa, þar sem a.m.k. tvö eru styrkþegaríki. EFTA-ríkin geta tekið þátt sem samstarfsaðilar.

8. gr.

EFTA-ríkin skulu annast endurskoðun á miðju tímabili eigi síðar en á árinu 2020 með það fyrir augum að endurúthluta fjármagni sem hefur ekki verið ráðstafað af úthlutunum til einstakra styrkþegaríkja sem málið varðar.

9. gr.

1. Fjárframlagið, sem kveðið er á um í bókun þessari, skal samræma eins náði og unnt er tvíhliða framlagi Noregs sem sett er fram í norska fjármagnskerfinu.
2. EFTA-ríkin skulu einkum sjá til þess að málsmeðferðarreglur og fyrirkomulag við framkvæmd séu í aðalatriðum eins í báðum fjármagnskerfunum sem um getur í málgreininni hér að framan.
3. Taka skal tillit til hvers kyns breytinga á samheldnistefnu Evrópusambandsins sem máli skipta, eftir því sem við á.

10. gr.

Framkvæmd fjármagnskerfis EES skal vera sem hér segir:

1. Gæta verður fullkomins gagnsæis, ábyrgðar og kostnaðarhagkvæmni á öllum stigum framkvæmdar og jafnframt fylgja meginreglum um góða stjórnunarhætti, samstarf og stigskipta stjórnun, sjálfbæra þróun, jafnrétti kynjanna og bann við mismunun.

Vinna skal að markmiðum fjármagnskerfis EES innan ramma náins samstarfs styrkþegaríkjanna og EFTA-ríkjanna.
2. a) EFTA-ríkin skulu starfrækja og bera ábyrgð á framkvæmd, þ.m.t. stjórnun og eftirliti, heildarsjóðsins fyrir svæðisbundið samstarf eins og fram kemur í 1. mgr. 7. gr.

b) EFTA-ríkin skulu starfrækja og bera ábyrgð á framkvæmd, þ.m.t. stjórnun og eftirliti, sjóðsins fyrir borgaralegt samfélag, eins og fram kemur í b-lið 2. mgr. 3. gr., nema annað komi fram í samkomulaginu sem um getur í 3. mgr. 10. gr.
3. EFTA-ríkin skulu gera samkomulag við hvert styrkþegaríki varðandi sérstaka úthlutun til viðkomandi ríkis, þó ekki það fjármagn sem um getur í a-lið 2. mgr., þar sem settur er fram rammi um áætlun til margra ára og skipulag stjórnunar og eftirlits.

a) Á grundvelli samkomulagsins skulu styrkþegaríkin leggja tillögur að sérstökum áætlunum fyrir EFTA-ríkin sem skulu leggja mat á og samþykkja tillögurnar og gera samninga við styrkþegaríkin um styrki fyrir hverja áætlun. Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins skal, að fenginni skýrri beiðni frá EFTA-ríkjunum eða viðkomandi styrkþegaríki, skoða tillögu að sérstakri áætlun áður en hún er samþykkt til að ganga úr skugga um að hún samrýmist samheldnistefnu Evrópusambandsins.

b) Framkvæmd samþykktra áætlana skal vera á ábyrgð styrkþegaríkjanna sem skulu koma á viðeigandi stjórnunar- og eftirlitskerfi til að tryggja trausta framkvæmd og stjórnun.

c) EFTA-ríkjunum er heimilt að hafa eftirlit í samræmi við innri skilyrði sín. Styrkþegaríkin skulu leggja fram nauðsynlega aðstoð, upplýsingar og skjöl í þessu skyni.

d) EFTA-ríkjunum er heimilt að stöðva fjármögnun og krefjast endurheimtar fjármuna ef í ljós koma misfellur.

e) Þar sem við á skal hafa samstarf um undirbúning, framkvæmd, eftirlit og mat á fjárframlagi til að tryggja viðtæka þátttöku. Samstarfsaðilar geta m.a. verið af staðbundnum, svæðisbundnum og landsbundnum vettvangi, einnig úr einkageiranum, borgaralegu samfélagi og aðilar vinnumarkaðarins í styrkþegaríkjunum og EFTA-ríkjunum.

f) Heimilt er að koma verkefni, sem fellur undir ramma áætlana til margra ára í styrkþegaríkjunum, til framkvæmda í samstarfi við aðila sem hafa aðsetur í styrkþegaríkjunum og EFTA-ríkjunum, í samræmi við gildandi reglur um opinber innkaup.
4. Stjórnunarkostnaður EFTA-ríkjanna skal greiddur af heildarfjárhæðinni sem um getur í 1. mgr. 2. gr. og hann skal tilgreina í ákvæðum um framkvæmd sem um getur í 5. mgr. þessarar greinar.
5. EFTA-ríkin skulu skipa nefnd sem annast almenna stjórnun fjármagnskerfis EES. EFTA-ríkin munu setja frekari ákvæði um framkvæmd fjármagnskerfis EES að höfðu samráði við styrkþegaríkin sem kunna að njóta aðstoðar framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins. EFTA-ríkin skulu leitast við að birta þessi ákvæði fyrir undirritun samkomulagsins.

6. EFTA-ríkin skulu gefa skýrslu um framlag sitt til markmiða fjármagnskerfis EES og, eftir því sem við á, hinna 11 þemabundnu meginmarkmiða uppbyggingar- og fjárfestingarsjóða Evrópu fyrir tímabilið 2014-2020 ^{2}.

11. gr.

Í lok tímabilsins, eins og það er skilgreint í 2. gr., og með fyrirvara um réttindi og skyldur samkvæmt samningnum, skulu samningsaðilarnir endurskoða, í ljósi 115. gr. samningsins, þörfina á að draga úr efnahagslegu og félagslegu mismunni á Evrópska efnahagssvæðinu.

^{2} 1) Efla rannsóknir, tæknipróun og nýsköpun, 2) bæta aðgang að, notkun og gæði upplýsinga- og fjarskiptatækni, 3) efla samkeppnishæfni lítilla og meðalstórra fyrirtækja í landbúnaðargeiranum og sjávarútvegs- og fiskeldisgeiranum, 4) styðja við umskipti yfir í hagkerfi með litilli koltvísyringslosun í öllum geirum, 5) yta undir aðlögun að loftslagsbreytingum, forvarnir og áhættustjórnun, 6) varðveita og vernda umhverfið og efla auðlindanýtni, 7) stuðla að sjálfbærum samgöngum og fjarlægja flöskuhálsa í helstu grunnvirkjum samgöngunetsins, 8) stuðla að sjálfbærum og góðum atvinnutækifærum og styðja við hreyfanleika vinnuafis, 9) efla félagslega aðild, berjast gegn fátækt og hvers konar mismunum, 10) fjárfesta í menntun, þjálfun og starfsmenntun til aukinnar færni og námi alla ævi, 11) efla stofnanagetu opinberra yfirvalda og hagsmunaaðila og skilvirka opinberra stjórnsýslu.

Viðauki við bókun 38C

Nýsköpun, rannsóknir, menntun og samkeppnishæfni

1. Fyrirtækjaþróun, nýsköpun og lítil og meðalstór fyrirtæki
2. Rannsóknir
3. Menntun, námsstyrkir, nám á námssamningi og frumkvöðlastarfsemi ungs fólks
4. Jafnvægi milli vinnu og einkalífs

Félagsleg aðild, atvinna ungs fólks og aðgerðir til að draga úr fátækt

5. Áskoranir í lýðheilsumálum Evrópu
6. Félagsleg aðild og valdefling Rómafólks
7. Börn og ungmenni í áhættuhópi
8. Þátttaka ungs fólks á vinnumarkaði
9. Staðbundin þróun og aðgerðir til að draga úr fátækt

Umhverfi, orka, loftslagsbreytingar og hagkerfi með lítilli koltvísýringslosun

10. Umhverfi og vistkerfi
11. Endurnýjanleg orka, orkunýtni, orkuöryggi
12. Aðgerðir til að draga úr og aðlagast loftslagsbreytingum

Menning, borgaralegt samfélag, góðir stjórnunarhættir, grundvallarréttindi og frelsi

13. Frumkvöðlastarfsemi á sviði menningarmála, menningararfleifð og menningarsamstarf
14. Borgaralegt samfélag
15. Góðir stjórnunarhættir, ábyrgar stofnanir, gagnsæi
16. Mannréttindi – Framkvæmd á landsvísu

Dóms- og innanríkismál

17. Hælimál og fólksflutningar
18. Betrunarþjónusta og gæsluvarðhald
19. Alþjóðleg lögreglusamvinna og aðgerðir til að berjast gegn afbrotum
20. Skilvirkni og árangur dómskerfisins, efling réttarríkisins
21. Heimilisofbeldi og kynbundið ofbeldi
22. Forvarnir og viðbúnaður vegna hamfara eða stórátalla